

Az európai kohéziós politika Magyarországon

HU

Az Európai Unió (EU) 27 tagállamból áll, amelyek együtt egy közösséget és egy 493 millió állampolgárnak otthont adó, egységes piacot alkotnak. Ugyanakkor még mindig hatalmas társadalmi és szociális egyenlőtlenségek állnak fenn ezen országok, illetve 271 régiójuk között. Az európai kohéziós politika áll azon törekvés középpontjában, melynek célja az Unió, de különösen a leggyengébb régiók versenyképességének javítása.

A kohéziós politika az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap (ESZA), vagyis a strukturális alapok, illetve a Kohéziós Alap segítségével Európa minden régiójára kiterjedően projektek ezreibe ruház be, hogy megvalósítsa elsődleges célját, és a tagországok és régiók között fennálló egyenlőtlenségek csökkentésével javítsa a gazdasági és társadalmi kohéziót. A kohéziós politika a 2007–2013-as időszakra vonatkozó **347 milliárd euró** költségvetésével a legjelentősebb olyan uniós szintű pénzügyi támogatási forrás, melynek célja a növekedés és a munkahelyteremtés előmozdítása, illetve annak biztosítása, hogy a belső piacon minden egyes régió hatékonyan tudjon versenyezni a többivel.

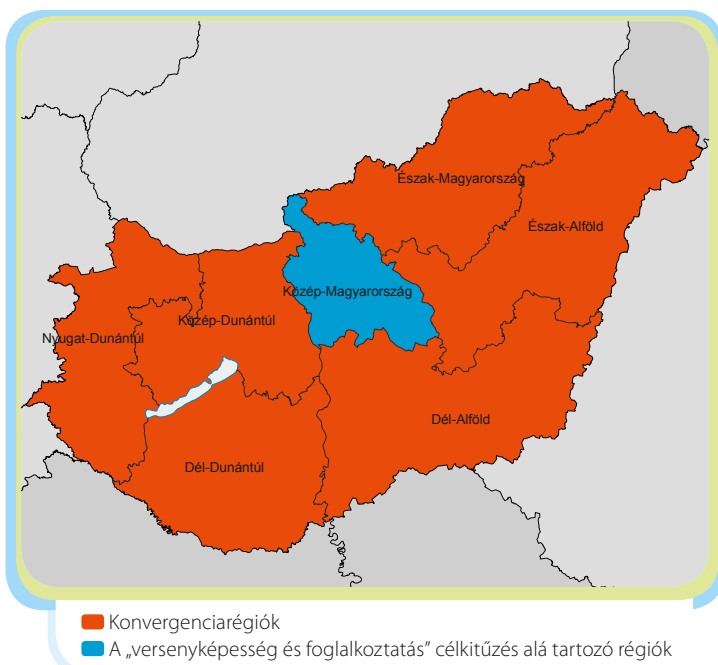
Mivel azonban az európai régiók előtt álló kihívások az idők során megváltoztak, magának a politikának is változnia kell. Az Unióban hatalmas változások zajlottak le a bővítések, a fokozódó globalizáció, az energiaellátással kapcsolatos aggodalmak, a demográfiai visszaesés, az éghajlatváltozás és újabban a világméretű recesszió miatt – és a változásokkal szinkronban a kohéziós politika, vagyis az új realitásokra adandó válasz egyik legfontosabb alkotóeleme is átalakult.

A KOHÉZIÓS POLITIKA HATÁSA ÉS EREDMÉNYEI MAGYARORSZÁGON

Magyarország azóta jogosult a strukturális alapok támogatására, hogy 2004 májusában csatlakozott az EU-hoz. A strukturális alapokat Magyarország **legkevésbé fejlett régió**iba irányították, hogy segítsék **felzárkózásukat**.

A 2004–2006-os időszakban a strukturális alapokból 19 843 projektet támogattak. 12 957 mikro-, kis és középvállalkozás részesült támogatásban, és **21 600 új munkahely jött létre**. A nők foglalkoztatottsági aránya a 2001-es 49,8%-ról 2007-re 55,1%-ra nőtt, és 107 602 nő vett részt valamilyen képzésben.

Kohéziós politika 2007–2013

Ugyanebben az időszakban az Európai Bizottság 47 olyan projektet hagyott jóvá, amely a Kohéziós Alap hatáskörébe tartozik: 25 környezetvédelmi, 9 közlekedési és 13 „szakmai segítségnyújtási” projektet. A **közlekedési** projektek keretében **569 km vasúti pályát** korszerűsítettek, **39 km autópályát** építettek és **452 km közutat** újítottak fel.

A **környezetvédelmi** projektek eredményeképpen az ország 4,1 millió lakosa jut hozzá korszerűbb szilárd **hulladékgyűjtési** szolgáltatásokhoz, 2 millióan részesülnek a **hatékonyabb szennyvízkezelés** előnyeiből és 106 000 lakos számára vált elérhetővé **jobb minőségű ivóvíz**.

CÍMSZAVAKBAN AZ EREDMÉNYEKRŐL

- 21 600 új munkahely teremtése;
- 596 km vasúti pálya korszerűsítése;
- jobb hulladékgyűjtési szolgáltatások 2 millió ember számára;
- tanfolyamok több mint 100 000 nő részvételével

Európai Unió
Kohéziós Politika

EURÓPAI BERUHÁZÁSOK MAGYARORSZÁGON 2007 ÉS 2013 KÖZÖTT

A 2007–2013-as időszakra Magyarország részére összesen **25,307 milliárd** eurót különítettek el: 22,890 milliárd eurót a „konvergencia” célkitűzés¹, 2,031 milliárd eurót a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés és 386 millió eurót az „európai területi együttműködés” keretein belül.

Magyarországnak 15 programja tartozik a „konvergencia” célkitűzés és a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés alá. Ezek közül 13 az ERFA-ból, 2 pedig az ESZA-ból részesül támogatásban. Hét operatív program regionális, a fennmaradó nyolc pedig ágazati program.

MAGYARORSZÁGNAK SZÓLÓ TÁMOGATÁSOK 2007 ÉS 2013 KÖZÖTT (MILLIÁRD EURÓBAN)

Célkitűzés	Alap	Unió	Állami önrész	Összesen
Konvergencia	KA	8,6	1,5	10,1
	ERFA	11,2	2	13,2
	ESZA	3,2	0,5	3,7
Konvergencia összesen		22,9		
Regionális versenyképesség és foglalkoztatás	ERFA	1,5	0,3	1,8
	ESZA	0,5	0,1	0,6
Regionális versenyképesség és foglalkoztatás összesen		2		
Európai területi együttműködés összesen*	ERFA	0,4	-	0,4
MINDÖSSZESEN		25,3	4,4	29,7

A számokat kerekítettük

* A területi együttműködési programok társfinanszírozásához minden egyes résztvevő tagállamnak minimum 15%-kal kell hozzájárulnia.

A LISSZABONI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSA: NÖVEKEDÉS ÉS MUNKAHELYTEREMTÉS

A lisszaboni stratégia 2005-ös újraindításával az Unió régióinak a világgazdaságban elfoglalt versenypozícióját kívánta megerősíteni úgy, hogy napirendjében kiemelt helyet biztosított a növekedés, a munkahelyteremtés és a versenyképesség kérdésének. Az európai kohéziós politika a 2007–2013-as időszakban egyre nagyobb hangsúlyt fektet az úgynevezett „lisszaboni célkitűzések” megvalósítására.

Az előző programozási időszakhoz képest Magyarország 52%-kal több forrást jelölt ki olyan területeken, amelyek hozzájárulnak a **tudománnyal, a technológiával, az innovációval, a kis- és középvállalkozásokkal (kkv-k), az információs és kommunikációs technológiákkal (IKT), az egészségüggyel, a foglalkoztatással, az oktatással és az élethosszig tartó tanulással** kapcsolatos legfontosabb nemzeti stratégiák megvalósításához. Az alapvető „lisszaboni tevékenységekre” fordítandó pénzeszegek jelentősen megnövekedtek. A regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés alá tartozó régiók a számukra kiutalt teljes összeg 82%-át tervezik a „lisszaboni prioritásokra” költeni.

¹ A „konvergencia” célkitűzés a jellemzően alacsony GDP-vel és foglalkoztatási aránnyal rendelkező régiókra vonatkozik, amelyekben az egy főre jutó GDP kevesebb, mint a 2000 és 2002 közötti uniós átlag 75%-a. A célkitűzés így a 27 EU-tagállam 99 régiójára alkalmazható, amely a népesség 35%-ának ad otthont. Célja azoknak a körülményeknek az elősegítése, amelyek növekedést eredményeznek, illetve amelyek a legkevésbé fejlett tagállamokban és régiókban valós idejű konvergenciához vezetnek. A „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés az Unió többi részére vonatkozik, vagyis a 27 tagú EU lakosságának 65%-át kitevő 172 régióra. Célja, hogy a régiókat versenyképesebbé és vonzóbbá tegye, valamint javítsa foglalkoztatási szintjüket. Fontos tudni, hogy a vidékfejlesztési és a halászati politika különböző politikák, és kiadványoknak nem képezik tárgyát.

A KOHÉZIÓS POLITIKA FŐ PRIORITÁSAI MAGYARORSZÁGON 2007 ÉS 2013 KÖZÖTT

A magyarországi kohéziós politikai beruházások a fő gazdasági központok **megközelíthetőségét** szolgálják. Több mint 7,2 milliárd eurót fordítanak a **közlekedési infrastruktúra fejlesztésére** – ennek jelentős részét (3,4 milliárd eurót) a transzeurópai közlekedési hálózattal (TEN-T) kapcsolatos projektekre.

A Kohéziós Alap finanszírozásával zajló projektek egyik példája a Budapest-Cegléd-Szolnok-Lőkősháza vasútvonal rehabilitációjának II/2. üteme, vagyis Budapest-Vecsés és Mezőtúr-Békéscsaba közötti szakaszok felújítása, amely egy stratégiai fontosságú közlekedési útvonalon, nevezetesen a IV. folyosón zajló vasúti forgalom megerősítését szolgálja. Ez a vasúti folyosó a legfontosabb tranzitútvonal a balkáni országok és Fekete-tenger felé, és egyben a Budapest Béccsel és Németországgal összekötő nemzetközi vonal folytatása is. Ezen a stratégiai útvonalon a nagyobb sebesség, a biztonság, a megbízhatóság és a kényelem biztosíthatja a vasúti közlekedés versenyképességét. Az EU 103,3 millió euróval járul hozzá a projekthez.

A tervek szerint a következő években összesen 508 km-nyi vasúti pálya épül, illetve újul meg.

Magyarország több mint 2,16 milliárd eurós beruházást tervez a **kutatás, fejlesztés és innováció** terén. Az országnak stratégiai érdeke az **IKT-infrastruktúra bővítése és fejlesztése** is.

A **kkv-k** támogatására – az ún. „támogató klaszterekre” és az üzleti tanácsadó szolgáltatásokra fordítandó összegekkel együtt – 829 millió eurót fordítanak. Ezen felül 794 millió euró áll rendelkezésre más pénzügyi eszközökön keresztül fejlesztésre (JEREMIE), ami további források megnyitását eredményezheti. A JEREMIE a Bizottság, az Európai Beruházási Alap és az Európai Beruházási Bank nemrégiben indított közös kezdeményezése, melynek célja a kkv-k és az induló vállalkozások finanszírozási lehetőségeinek javítása. Magyarország egyike azon országoknak, amelyek elsőként élhetnek a JEREMIE-ben rejlő lehetőségekkel.

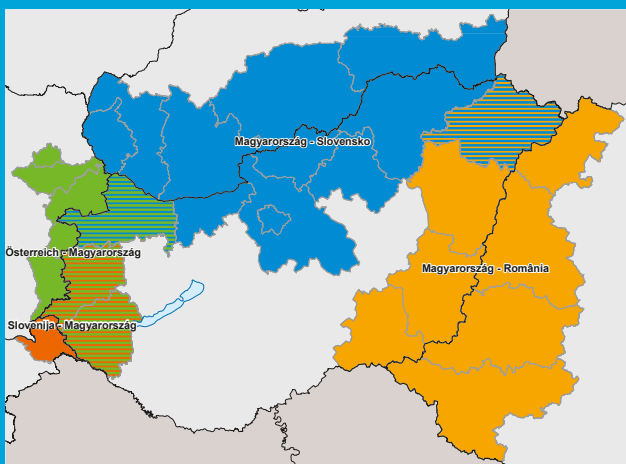
2007–2013: A LEGFONTOSABB ADATOK

- több mint 7,2 milliárd euró a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére;
- több mint 2,16 milliárd eurót kitevő KFI-beruházások;
- 2,98 milliárd euró oktatási és képzési célokra, köztük a változó munkakörnyezethez való alkalmazkodás elősegítésére;
- 829 millió euró a kkv-k támogatására

Magyarország mintegy 2,98 milliárd eurót irányoz elő az **oktatás és szakképzés** fejlesztésére, illetve a **munkavállalók**, cégek, vállalkozások és vállalkozók **alkalmazkodóképességének** javítására. Ennek köszönhetően várhatóan a munkaképes korú népességből több mint 400000 fő vehet majd részt valamilyen képzésen. Különös hangsúlyt fektetnek a felsőoktatás tartalmának és szerkezetének fejlesztésére, valamint a K+F kapacitások javítására, hogy azok jobban megfeleljenek az üzleti élet és tudásalapú gazdaság szükségleteinek.

● A SZOMSZÉDKAT EGYMÁSSAL ÖSSZEKÖTŐ HIDAK

Napjaink Európájában a gazdasági siker sok esetben azon múlik, mennyire képes egy adott régió egyéb régiókkal hálózatot alkotni. A régiók közötti együttműködés és tapasztalatszerzés nélkül aligha képzelhető el egy dinamikus, előremutató regionális fejlesztési folyamat. Az EU szerepe kulcsfontosságú az ilyen partnerségek kialakításában és támogatásában, legyen szó akár az uniós tagállamok régiói közötti, akár a szomszédos EU-n kívüli régiókhoz fűződő kapcsolatokról. Az INTERREG kezdeményezés keretei között hosszú évek óta zajló projektek ezrei bizonyítják, mennyire hasznos a régiók számára, ha partnerségek keretében együttműködhetnek, megoszthatják egymással ötleteiket és az európai beruházások kihasználásának új és innovatív módszereit.

- Magyarország - Slovensko
- Slovenija - Magyarország
- Österreich - Magyarország
- Magyarország - România

A 2007–2013-as időszakban az „**európai területi együttműködés**” célkitűzés finanszírozása az ERFA-n keresztül zajlik. E célkitűzés keretében a határokon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködési programok élveznek támogatást, melyek célja, hogy az uniós – vagy akár távolabbi – régiókat és városokat arra ösztönözze, hogy működjenek együtt és tanuljanak egymástól.

Magyarország 10 területi együttműködési programban vesz részt (összesen 386 millió eurós ERFA-támogatással): 4 kétoldalú, határokon átnyúló együttműködési programban más EU-tagállamokkal (Szlovákiával, Ausztriával, Szlovéniával és Romániával), valamint 2 transznacionális együttműködési programban: a „Közép-Európa” és a „Délkelet-Európa” programban, melyek közül az utóbbi Magyarország irányításával zajlik. Ezekon kívül Magyarország mind a négy interregionális együttműködési programnak (INTERACT, URBACT, ESPON és INTERREG IVC) részese (ezek teljes költségvetése mind a 27 tagállamra vetítve: 443 millió euró)²:

Magyarország részt vesz továbbá:

- 2 IPA (előcsatlakozási támogatási eszköz) támogatásával zajló határokon átnyúló együttműködési programban tagjelölt és potenciális tagjelölt országokkal;
- 1 „szomszédság programban” (Magyarország–Szlovákia–Románia–Ukrajna részvételével).

² Az INTERREG IVC a tapasztalatok és a legjobb gyakorlatok régiók közötti cseréjét ösztönzi, az URBACT egy városok közötti tematikus hálózat, az INTERACT az együttműködési programok irányító szervezeteinek nyújt támogatást, az ESPON pedig egy területrendezési megfigyelőhálózat.

Magyarország

25,3 milliárd
euró a 2007–2013-as
időszakra

**A növekedés, a
munkahelyteremtés
és a versenyképesség
előmozdítása**

● AZ EU SEGÍT A BAJBAN

Az **Európai Unió Szolidaritási Alapját** a 2002 nyarán Közép-Európában pusztító árvizek nyomán hozták létre. Az alap sürgősségi segélyeket biztosít a tagállamok és a csatlakozó országok számára nagyobb természeti katasztrófák idején.

2006-ban Magyarország 519 millió eurós kárt szenvedett az áradások miatt, és a Szolidaritási Alap részéről 15,1 millió eurós segélyben részesült.

Regionális politika a „terepen”

☛ SZOMBATHELYI SZENNYVÍZTISZTÍTÓ TELEP

Szombathely városa Vas megye középső részén, a magyar–osztrák határ közelében fekszik. A város szennyvizét – a közeli Kőszeg és 24 másik település szennyvizével együtt – egy már régebb óta működő, de 2008-ban korszerűsített szennyvíztisztító telepen kezelik.

A projekt eredményeképpen négyezer ember csatlakozhatott a csatornahálózathoz, ami 92,4%-ról 96,7%-ra növelte a rendszerhez kapcsolódó lakosok arányát Szombathelyen.

A projekt olyan káros környezeti hatások csökkentéséhez is hozzájárult, mint a kellemetlen szagok, valamint a talajvíz és a felszíni vizek belvizek, illetve szennyvízszivárgás általi szennyezése. A projekt keretében egy fenntartható működésű komposzttelep is létesült, amely mindenben megfelel az EU környezetvédelmi jogszabályainak.

Az Európai Unió 11,89 millió euróval járult hozzá a projekt összesen 19,82 millió eurós teljes költségvetéséhez.

Bővebb információt az alábbi címen kaphatnak:

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

H-1011 Budapest

Fő u. 44-50.

E-mail cím: tatai.laura@kvvmfi.hu

Szennyvíztisztítás és környezetvédelem

☛ „GYÓGYSZERVONAL” BESZÉDMODULOKKAL MŰKÖDŐ GYÓGYSZERINFORMÁCIÓS RENDSZER IDŐSEK ÉS CSÖKKENT LÁTÓKÉPESSÉGŰEK SZÁMÁRA

A Gyógyszervonal projekt célja, hogy könnyen hozzáférhetővé tegye az összes Magyarországon forgalmazott gyógyszerkészítmény betegtájékoztatóját minden magyarul beszélő személy számára. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és az Országos Gyógyszerészeti Intézet együttműködésére épülő projekt egy három szintű, 24 órás automatikus információs rendszert eredményezett, amely interneten vagy mobiltelefonon (WAP-on vagy sms-en keresztül), illetve (beszéd-szintetizátor és beszédfelismerő technológiával rendelkező) telefonon keresztül érhető el.

A szolgáltatás igazán hiánypótló: elsősorban a hátrányos helyzetű régiókban élők, valamint a vakok és gyengénlátók számára bizonyul hasznosnak, akik előtt ez a rendszer új távlatokat nyit a gyógyszerekkel kapcsolatos tájékoztatás terén. Ugyanakkor mindenki számára könnyebb hozzáférést biztosít a szükséges információkhoz (pl. a betegek kórházi ágyukból is kérhetnek tájékoztatást). A rendszer 2007 januárja óta működik.

Legfőbb újdonsága, hogy – beszédmodulok segítségével – a betegtájékoztatók telefonon keresztül is hozzáférhetővé válnak. A rendszer egy automatikus beszédalapú dialógusrendszert használ a hívó fél által keresett gyógyszer nevének beazonosításához, majd a kért tájékoztatás megadásához. A géphez lehet beszélni (vagy érintőgombokkal vezérelni), a kért betegtájékoztató szövegét pedig egy kifejezetten ehhez az alkalmazáshoz készült beszéd-szintetizátor olvassa fel.

Honlap: <http://www.gyogyszervonal.hu/>

Bővebb információ

Az EU regionális politikája:

http://ec.europa.eu/regional_policy/

A magyarországi kohéziós politika:

http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/hungary/index_hu.htm

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség:

<http://www.nfu.hu/index>

Európai Szociális Alap:

<http://ec.europa.eu/social/>